

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคามอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และ การประกอบอาชีพ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะจากประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 30 ชุมชน ทั้งประชากรหลักจำนวน 21,460 คนและประชากรแฝง จำนวน 6,821 คน รวม 28,281 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 30 ชุมชน ทั้งประชากรหลักและประชากรแฝง จำนวน 380 คน โดยใช้ตารางของ เครซี และมอร์แกน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือระหว่าง เดือนสิงหาคม 2550 ถึง เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2551

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.2 ระดับการศึกษา

3.1.3 การประกอบอาชีพ

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผู้ศึกษากำหนดไว้ 4 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านการทิ้งขยะ

3.2.2 ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งที่เกิด

3.2.3 ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง

3.2.4 ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย

4. พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ศึกษาในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม รวมทั้งสิ้น 30 ชุมชน มีพื้นที่ 24.14 ตารางกิโลเมตร

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ณ แหล่งเกิด และด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย และด้านการทิ้งขยะมูลฝอย ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และกลุ่มอาชีพ

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งเกิด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับการศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่พบความแตกต่าง

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอาชีพ โดยรวม และรายด้าน ไม่พบความแตกต่าง

3. สรุปความคิดเห็นของประชาชนต่อการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยสรุป ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการทิ้งขยะมูลฝอย

1. เทศบาลควรสนับสนุนให้มีการรับซื้อขยะรีไซเคิลที่คัดแยกจากแต่ละครัวเรือน
2. เทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในด้านการทิ้งขยะอย่างสม่ำเสมอ
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้รางวัลสำหรับผู้ใช้น้ำดื่มที่มีส่วนประกอบจากวัสดุรีไซเคิล

ด้านที่ 2 ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งที่เกิด

1. เทศบาลควรผลักดันให้เกิดการลดและแยกชนิดของขยะจากบ้านเรือนของประชาชนก่อนทิ้งลงถัง
2. เทศบาลควรผลักดันหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายให้เป็นรูปธรรม โดยต้องให้เกิดความเป็นธรรมให้ประชาชนยอมรับได้ โดยการพิจารณาปรับปรุงเทศบัญญัติในด้านนี้ อย่างจริงจัง
3. ควรมีการแก้ปัญหาในเรื่องที่ประชาชนมีเรื่องร้องเรียนหรือขอความช่วยเหลือ

ด้านที่ 3 ด้านการเก็บรวบรวมและการขนส่ง

1. เทศบาลควรติดตามให้เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด หรือขนขยะ ควรทำตลอดเวลา ไม่ปล่อยให้ขยะล้นถังขยะทำให้สกปรก
2. ติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบและอย่างต่อเนื่อง
3. เทศบาลควรปรับปรุงรถที่ใช้ขนขยะให้มีความพร้อมในการใช้งานมากยิ่งขึ้น
4. เทศบาลควรปรับเปลี่ยนเวลาในการจัดเก็บขยะ โดยให้เก็บในเวลากลางวัน และให้เสร็จก่อนตีห้า

ด้านที่ 4 ด้านการกำจัดขั้นสุดท้าย

1. เจ้าหน้าที่เทศบาลควรเพิ่มเวลาในการขนขยะมากขึ้น โดยเฉพาะในเขตตลาด
2. เทศบาลควรจัดหา วิจัย พัฒนาเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ได้สูงสุดที่เหมาะสมกับปริมาณ และลักษณะขยะมูลฝอย

3. สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างศูนย์จัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน โดยเน้นการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามมีประเด็นที่น่าอภิปราย ผู้วิจัยอภิปรายตามข้อสรุป ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นได้ว่า การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลเมืองมหาสารคาม มีขั้นตอนที่เหมาะสมทั้งด้านการทิ้งขยะ การจัดการขยะ ณ แหล่งเกิด การเก็บรวบรวม และการขนส่ง และการกำจัดขั้นสุดท้าย สามารถแก้ปัญหาขยะมูลฝอยได้เป็นที่พอใจของประชาชนในระดับมาก โดยมีการจัดทำโครงการเมืองมหาสารคามน่าอยู่ น่ามอง มีการรณรงค์ และจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในทุกชุมชน ได้ช่วยกันในการรักษาความสะอาด อีกทั้งผู้บริหารเทศบาลเมืองมหาสารคาม ได้ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการขยะเพื่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ โดยรวม พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อาจเป็นได้ว่า ประชาชนที่เป็นเพศหญิงและเพศชาย มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคามใกล้เคียงกัน โดยในการจัดการในการทิ้งขยะ การจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งเกิด การเก็บรวบรวมและขนส่ง และการกำจัดขั้นสุดท้าย นั้นเทศบาลเมืองมหาสารคามได้มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย จึงทำให้ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน โดยการดำเนินงานของเทศบาลเมืองมหาสารคามได้มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ในการรักษาความสะอาดมีการเชิญชวนประชาชนให้เข้าร่วมในทุกชุมชนเข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง และรักษาความสะอาดของชุมชนร่วมกัน

เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งเกิด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามการศึกษา ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่พบความแตกต่าง อาจเป็นได้ว่า ถึงแม้ประชาชนจะมีระดับการศึกษาต่างกัน แต่ได้รับการบริการด้านการกำจัดขยะมูลฝอยจากทางเทศบาลเมืองมหาสารคามอย่างเท่าเทียมกันทุกหมู่บ้านและทุกชุมชน ดังนั้นระดับการศึกษาต่างๆ จึงไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

สอดคล้องกับงานวิจัย นงลักษณ์ หงษ์จันทร์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามอาชีพ โดยรวม และรายด้าน ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นได้ว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคามใกล้เคียงกัน เนื่องมาจากการประกอบอาชีพที่ต่างกัน ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคามนั้นมีความหลากหลายอาชีพ แต่เทศบาลเมืองมหาสารคามก็ได้ดำเนินการในรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ และการบริการด้านการกำจัดขยะมูลฝอยจากทางเทศบาลเมืองมหาสารคามอย่างเท่าเทียมกันทุกหมู่บ้านและทุกชุมชน โดยผู้บริหารของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ได้มีการประสานงานกับผู้นำชุมชนทุกชุมชน สมาชิกเทศบาลเมืองมหาสารคามบุคคลทุกกลุ่มอาชีพ ในการร่วมกันรักษาความสะอาด และให้ความสำคัญกับประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ ดังนั้นการประกอบอาชีพต่างๆ จึงไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยพบว่าผลการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม มีบางประเด็นที่มีปัญหาอยู่ ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรนำมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1.1 เทศบาลควรสนับสนุนให้มีการรับซื้อขยะรีไซเคิลที่คัดแยกจากแต่ละครัวเรือน
- 1.2 เทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในด้านการทิ้งขยะอย่างสม่ำเสมอ
- 1.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้รางวัลสำหรับผู้ใช้น้ำดื่มที่มีส่วนประกอบจากวัสดุรีไซเคิล
- 1.4 เทศบาลควรผลักดันให้เกิดการลดและแยกชนิดของขยะจากบ้านเรือนของประชาชนก่อนทิ้งลงถัง
- 1.5 เทศบาลควรผลักดันหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายให้เป็นรูปธรรม โดยต้องให้เกิดความเป็นธรรมให้ประชาชนยอมรับได้ โดยการพิจารณาปรับปรุงเทศบัญญัติในด้านนี้ อย่างจริงจัง
- 1.6 ควรมีการแก้ปัญหาในเรื่องที่ประชาชนมีเรื่องร้องเรียนหรือขอความช่วยเหลือ
- 1.7 เทศบาลควรติดตามให้เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด หรือขนขยะ ควรทำตลอดเวลา ไม่ปล่อยให้ขยะล้นถังขยะทำให้สกปรก
- 1.8 ติดตามตรวจสอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบและอย่างต่อเนื่อง
- 1.9 เทศบาลควรปรับปรุงรถที่ใช้ขนขยะให้มีความพร้อมในการใช้งานมากยิ่งขึ้น
- 1.10 เทศบาลควรปรับเปลี่ยนเวลาในการจัดเก็บขยะ โดยให้เก็บในเวลากลางวัน และให้เสร็จก่อนตีห้า

- 1.11 เทศบาลควรเพิ่มเวลาในการขนขยะมากขึ้น โดยเฉพาะในเขตตลาด
- 1.12 เทศบาลควรจัดทำ วิจัย พัฒนาเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ได้สูงสุดที่เหมาะสมกับปริมาณ และลักษณะขยะมูลฝอย
- 1.13 สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างศูนย์จัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสานโดยเน้นการนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 เทศบาลเมืองมหาสารคามควรมีการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในด้านการทิ้งขยะมูลฝอย
- 2.2 เทศบาลเมืองมหาสารคามควรมีการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการกำจัดขยะขั้นสุดท้าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY